

Den volgenden ochtend waren we bijtijds wakker om het uittrekken van de zwaluwen te zien, de laatste nachtinsekten-jagers kwamen nog binnenfladderen, zonder de snelheid en zekerheid der sierlijke zwaluwen.

Uit de bovenste opening kwamen thans de salanganen gestormd, in rechte lijnen trokken ze de lucht in en verdwenen onmiddellijk uit het gezicht. Ieder scheen haar eigen weg te gaan, groote troepen werden er ten minste niet gevormd. Vlak tegenover deze uitvliegpoort stonden we van het schouwspel te genieten. Met schrik dachten we wel aan de talrijke scherpe snavels, die bliksemsnel van uit de nog donkere diepten op ons toe schoten, doch geen gevaar, al konden de beesten ons alleen op het allerlaatste moment waarnemen, toch hadden ze nog gelegenheid genoeg om een snelle zwenking uit te voeren en om ons heen weg te komen. De begroeiing van den rand kwam weer in hevige beroering. Maar nu ook door andere oorzaak dan door den slag van die duizenden en nog eens duizenden vleugelparen. Een groote twijg die midden voor de opening naar beneden hing werd herhaalde malen geraakt, de schokken ervan waren er het duidelijkste bewijs van, al konden onze oogen nooit met zekerheid uitmaken of de vogels éér werkelijk tegen aan kwamen. Het maakte ook den indruk alsof ze min of meer slaapdronken nog ten minste een heel kort oogenblik noodig hadden om aan het licht van de morgenschemering te gewinnen. Het gebeurde toch meermalen dat er een paar tegen elkaar botsten, waardoor een of beide hun evenwicht verloren en naar beneden tuimelden, waarbij de lichter gekleurde onderkant der vleugels zichtbaar werd. Doch al spoedig vlogen ze weer normaal en waren in een oogwenk naar boven.

(Slot volgt).

KLEINE MEDEDEELINGEN.

Het ontvetten van tanig geworden vlinders.

Het z. g. tanig of vettig worden van opgezette vlinders is een verschijnsel, dat nog al eens voorkomt en vele verzamelaars de schrik om het hart doet slaan, als het de zeldzame exemplaren hunner kollektie zijn, die door het euvel worden aangetast.

De heer VERSTRIJDEN te Makasar deed mij enige tijd geleden tegen dit tanig worden een middel aan de hand, dat in wijder kring bekend dient te worden, en voor menig vlinderverzamelaar een uitkomst zal wezen. Ik laat de Heer V. zelf aan het woord:

„Een paar weken geleden, deed ik een aller onprettigste ontdekking bij mijn vlinderverzameling, n. l. het verschijnsel van tanig worden, waarvan ik als jeugdig verzamelaar in Holland al veel verdriet ondervond, vooral bij Noctuiden (Nachtvlinders) met dikke lijven, en hetgeen ik op gezag van Dr. WINKLER „Handboek voor den verzamelaar” ijverig met magnesia en leempoeder trachtte te keren, echter met onvoldoende succes. Het poeder liet zich meermalen slecht verwijderen en het vette lichaam werd niet geheel vetvrij.

Juist de zeldzaamste exemplaren van mijn kollektie bleken aangetast te zijn, zowel dag- als nachtvlinders; vooral de hoogst zeldzame *Charaxes cadeni*, afkomstig van Loebok Sikaping (Padangse Bovenlanden) zag er vreselijk van vet doortrokken, zo goed als onherkenbaar uit; geen kleur was daaraan meer te bekennen.

Ik kwam toen op het idee, om daartegen petroleum-aether aan te wenden. Eerst nam ik de proef op een aantal minderwaardige vlinders. De petroleum-aether goot ik in een ruime glazen schaal, voldoende breed en diep, om een vlinder met speld en al onder te dompelen; dekte de schaal met een glasplaat even toe, om snelle verdamping te voorkomen, om na enige ogenblikken de vlinder, na hem zacht op en neer bewogen te hebben, er uit te nemen. Het succes was volkomen! Daarna kwam de primeur van mijn verzameling, de bovengenoemde *Charaxes* aan de beurt en ook deze vertoonde zich na de verjongingskeur weer in zijn volle pracht.

In de handboeken vindt men als ontvettingsmiddel wel benzine opgegeven, doch petroleum-aether is vluchtiger, zuiverder, en laat b. v. bij de behandeling van vetvlekken op papier geen rand na.”

Wie dus de raad van de Heer Verstrijden opvolgt, kan aan zijn kollektie „vetloze dagen” bezorgen

E. J.

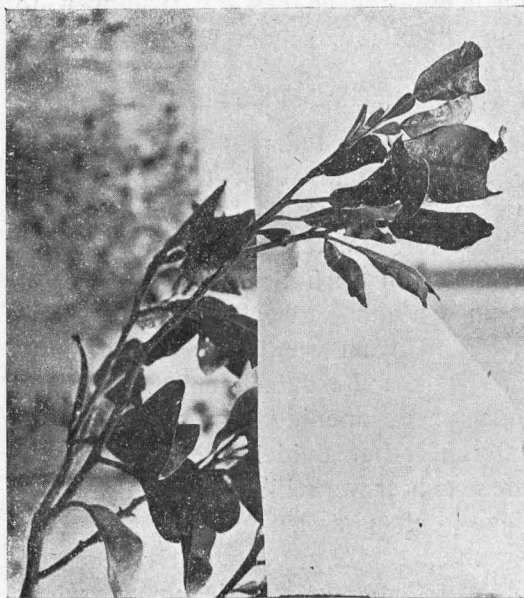

Fig. 1.

GEACHTE REDACTIE!

Als abonné v/d *Tropische Natuur* zoudt U mij zeer verplichten de opinie van een der deskundige redactieleden te vragen over het op de volgende foto voorkomende.

Er zit aan de djerok-bali een vlinderpop, op de foto waar ik er een wit blad papier onderschoof duidelijk te zien,

Het is het mooiste mimicry voorbeeld dat ik in lang zag, de drie achterlijfsringen zijn grasgroen, de voorkant is van boven bruin en van onder van grasgroen door groengeel naar bruin verlopend, de overeenkomst met een aangevreten, verdrogend djerokblad is buitengewoon, vooral doordat hij zich met een spinseldraad aan een bovenzittend blad had verbonden, waardoor hij dezelfde hoek met de stengel maakte als een blad, ik keek de djerokboom elken dag na wegens de vretelij er in en toen ik de pop ontdekte zat hij er volgens mijn kebon al drie dagen.

Ik zou graag de vlindernaam willen weten.

U bij voorbaat dankend voor de te nemen moeite.

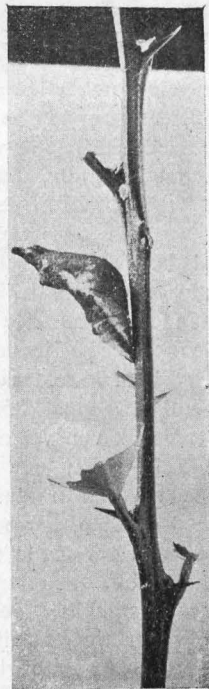
J. SCHMIT.

ANTWOORD VAN DE REDACTIE.

Naar aanleiding van Uw brief met bijbehorende foto's, deel ik U mede, dat de bedoelde pop zeer waarschijnlijk die van *Papilio polytes* is. Er komen op djerok de rupsen van verschillende *Papilio*-soorten voor, waarvan de poppen zoowel als de rupsen ten eerste op elkaar gelijken, zoodat ik niet met alle zekerheid durf te zeggen, dat het *polytes* is. Het zou nl. ook *memnon* kunnen zijn, echter is de *memnon*-pop in de vegetatie geheel groen (min of meer grijs slechts als zij tegen een niet groene onderlaag, den bast van den stam bv. is aangesponnen) en minder sterk achterover gebogen. Ik stel U een foto van een *polytes*-pop op 2/3 n. gr. genomen (in 1908!) hierbij ingesloten, ter beschikking.

De poppen der bedoelde *Papilio*'s zijn door hun kleur en vorm in de vegetatie vrij goed voor het slecht ziende menschelijke oog verborgen, met een geval van geprononceerde „mimicry” hebben wij hier echter nauwelijks te maken.

Papilio memnon en *polytes* komen veelvuldig voor. Men ziet ze vaak in onze tuinen om allerlei bloemen (kembang sepatoe e. a.) fladderen; de wijfjes kan men ook niet zelden op Citrus-bladeren eitjes zien leggen. Beide soorten zijn sexueel zeer dimorf, d. w. z. mannetjes en wijfjes verschillen aanmerkelijk in kleur, teekening en vleugelvorm. Foto's van beide bovengenoemde *Papilio*-soorten zijn te vinden in de 1° Jaargang van de *Trop. Natuur*, pag. 72.

Dr. W. ROEPKE.